МӘСИҺ

Л. М. Абдалла

МҮНДӘРИЧӘТ

Әһмәд вә Һәмди 5
Аллаһын гузусу 7
Аллаһын кәламы 12
Аллаһын гурбаны 15
Күнаһ 21
Ибраһимин оғлу 27
Аллаһ бирдир 32
Аллаһ вә инсан 39
Әлавә 48

ӘҺМӘД ВӘ ҺӘМДИ

Әһмәд бир идарәдә ишә кирмишди. Өз ишиндән разы дејилди десәк, дүзкүн чыхмазды, лакин рәиси илә ишләмәјә алышмаг она чәтин иди–рәиси анлатмаға чалышарды ки, һәгиги бачарығыны көстәрмәк үчүн Әһмәдә имкан вермәјәчәкдир. Шө'бә һәр һансы бир чәтин тапшырыг алан кими рәис шөһрәт газанмаг үчүн өзүнү ортаја атарды.

Ишини дәјишмәк үчүн Әһмәд аз дүшүнмүрдү. Лакин сечим аз иди, о дөврдә јахшы бир иш тапмаг да асан дејилди. Бундан башга, онун әмәк һаггы тәклиф олунан дикәр ишләрдән һисс олуначаг дәрәчәдә јүксәк иди. Она көрә дә Әһмәд бу фирмада галырды. О дүшүнүрдү ки, арвадыны вә үч ушағыны сахламаг үчүн пул лазымдыр. Әһмәд ушаглары илә, хүсусән дә бөјүк оғлу Һәсәнлә фәхр едирди, ахы о, университетдә мүһәндис ихтисасына јијәләнирди.

Будур, бир дәфә шө'бәдә елә һадисә баш верди ки, һәр шеј јахшылыға доғру дәјишди. Әһмәддән бир балача кичик олан Һәмди шө'бәдә ишә башлады. О, һәмишә көзәл әһвал-руһијјәдә олурду, чох шән иди. Онунла јола кетмәк чох асан иди. Нәһајәт, ишдә Әһмәдин дә досту олду. Онлар биркә наһар едир, һәтта ишдән сонра да көрүшүрдүләр.

Һәмди дә евли иди. Аллаһ ону дөрд өвладла севиндирмишди–ики оғлу, ики гызы вар иди.

Тез бир вахтда Әһмәд вә Һәмди јахын дост олдулар, бир-биринин евинә гонаг кетмәјә башладылар. Отуруб чај ичә-ичә сөһбәт етмәләри онлара хош кәлирди. Саатлар бир-бирини әвәз едирди, онларса мүхтәлиф

мөвзуларда сөһбәт едирдиләр.

Илк вахтлар онларын сөһбәтләри әсасән иш барәдә олурду. Лакин сонралар онлар һәјати мәсәләләри дә тез-тез мүзакирә етмәјә башладылар. Онларын һәр икиси динә чидди мүнасибәт бәсләјирди. Бунунла јанашы, онларын динләри мүхтәлиф иди. Әһмәд мүсәлман иди, онун ән јахшы досту Һәмди Библијаны мүнтәзәм охујарды, Мәсиһин тәрәфдары иди.

Әһмәди һејрәтләндирән о иди ки, Һәмдини нә гәдәр јахындан танымаға башлајырды, онун динино, Аллаһла бағлы һәјатына о гәдәр дә һөрмәт едирди. Әһмәд дәрк етмәјә башлады ки, онун досту мүнасибәтдә Аллаһа чох јахын адамдыр, һәтта буну онун өзү дә дујмур. Вә бу ону чох марагландырды. Әһмәд белә гәрара кәлди ки, Һәмдинин Аллаһа бағлы һәјаты шүбһәсиз, мәһз Мәсиһлә әлагәдардыр. Мүәјјән мә'нада Мәсиһә Әһмәд дә инанырды, лакин башга чүр. Гур'анда Иса, Мәрјәмин оғлу (Иса ибн Мәрјәм) барәдә јазыланларын һамысына инанырды. О, Мәсиһә дәрин еһтирам едирди. Әһмәд билирди ки, Мәсиһ Бакирә Мәрјәм тәрәфиндән доғулмушдур ки, Аллаһын бујруғу илә бир чох мө'чүзәләр етмиш, Аллаһдан Инчил (әл-Инчил) назил олмушдур. Бунунла јанашы, Әһмәд баша дүшүрдү ки, Мәсиһин һәјатындан бә'зи мәгамлары билир вә чох арзу едирди ки, һәтта Гур'анда белә она чохлу ад верилмиш Аллаһын бөјүк елчиси (рәсулу) барәдә даһа чох өјрәнсин.

Нәһајәт, бир дәфә Әһмәд өзүнүн марағыны бирузә верәрәк, ән јахшы достундан Мәсиһ барәдә өјрәнмәји гәрара алды. Бу гәрардан сонра бир чох мараглы сөһбәтләр олду.

АЛЛАҺЫН ГУЗУСУ

—Иса барәдә, Мәрјәмин оғлу барәдә мәнә данышҹ—дејә Әһмәд ондан ҹидди хаһиш етди.—Мән Онун барәсиндә чох билмәк истәјирәм.

Һәмди бир аз фикирләшди, сонра деди:

—Әкәр сән Мәсиһин бу дүнјаја нә үчүн кәлмәсини билмәк истәјирсәнсә, сәнә гурбанын маһијјәтини баша дүшмәк лазымдыр.

—Гурбан? Сән нәји нәзәрдә тутурсан,—дејә Әһмәд сорушду.

Һәмди ҹаваб верди:

—Биз гурбанын маһијјәтини Ид-әл-Әтһа (гурбан бајрамы) нүмунәсиндә баша дүшүрүк. Сән ки, билирсән, бу һадисә Аллаһын Авраамдан (Ибраһим салаватулла) өз оғлуну гурбан вермәк хаһиши илә бағлыдыр. Әкәр Аллаһ онун јеринә башгасынын гурбан верилмәсини (фәда) нәзәрдә тутмасајды Ибраһимин оғлунун башына нә кәләрди?

—Исмајыл өләрди,—дејә Әһмәд ҹаваб верди.

—Бах гурбанын маһијјәти дә мәһз бундадыр,—дејә Һәмди ҹаваб верди.—Кимсә бир башгасынын әвәзинә өлүр. Аллаһ гојуну көндәрди ки, онун јеринә гурбан кәсилсин. Мән дә Ибраһимин оғлунун вәзијјәтиндәјәм. Мән дә өлүм һөкмү алтындајам.

—Бунунла нә демәк истәјирсән?—дејә бир аз һәјәҹанланмыш Әһмәд сорушду.

Һәмди чох ҹидди һалда деди:

—Библијада (мүгәддәс Китабда) јазылмышдыр:

”Күнаһын əвəзи өлүмдүр” (1)

Мəним күнаһларымын əвəзи дə өлүмдүр. Мəн күнаһкарам. Бəли, мəн инсанлар гаршысында чох мө’мин адам кими көрүнүрəм. Мəн һəр күн дуа едирəм, Аллаһын кəламларыны охујурам, Она хидмəт едирəм. Лакин Аллаһ гаршысында күнаһкарам. Елə бир адам вармы ки, Аллаһ гаршысында нөгсансыз олсун?–дејə Һəмди соруштду.

–Јох,–дејə Əһмəд чаваб верди.–Нөгсансыз јалныз бир олан Аллаһдыр.

–Демəли, Аллаһ гаршысында һамы күнаһкардыр, елə дејилми?–Һəмди соруштду.

–Бəли, əлбəттə,–Əһмəд разылашды.

–Онда мəн дə Ибраһимин оғлу олан вəзијјəтдəјəм–өлүмүн лə’нəти алтындајам. Бəс мəним күнаһларыма көрə гурбан һарададыр? Ола билəрми ки, Аллаһ күнаһымын тəмизлəнмəси вə мəним əвəзимə дə гурбан көндəрмишдир?–дејə Һəмди суалларыны давам етдирирди.

Əһмəд билмирди ки, нə чаваб версин. Һəмди давам етди:

–Мəсиһлə бир дөврдə јашамыш Иоанн Крестител (Јəһја ибн Зəкəријјə) Ону илк дəфə көрəндə деди:

”Будур Аллаһын Гузусу, һансы ки, алəмин күнаһыны Өз үзəринə көтүрүр”. (2)

Мәсиһ инсанларын гузусу дејилди. О, Аллаһын Гузусу иди. О, Аллаһдан кәлди. О, көјдән кәлди. Аллаһын руһу Бакирә Мәрјәми (Мәрјәм әл–Әтра) һимајә етди, о, һамилә олду вә оғлан доғду. Сәнин билдијин кими, Ону Иса, Мәрјәмин оғлу, Аллаһын Кәламы вә Аллаһын Руһу адландырырлар. О, пак иди. О, сәмадан Аллаһын Гузусу кими кәлди. Мәсиһ күнаһсыз бир һәјат јашамасы илә сүбут етди ки, О, Аллаһын Гузусудур. Танры гаршысында пак вә О һеч заман "Улу Танрыдан үзр диләјирәм (әстәғфүруллаһ әл-Әзим)" кәлмәсини дилинә кәтирмәјә еһтијач дујмады, чүнки О, һәгигәтән саф Аллаһ Гузусу иди. Нечә ки, бу дүнјаја Аллаһын гузусу кими, дүнјанын бүтүн күнаһларыны Өз үзәринә көтүрмәк үчүн кәлмишди, О өзүнү гурбан вермәли иди. Белә дә олду, О Өз һәјатыны көнүллү сурәтдә өлүмә верди. Лакин О, тезликлә дирилди. Дири-дири дә көјләрә галхды. Вә бир заман о бу дүнјаја гајыдачагдыр.

Һәмди бир аз сусду, сонра Әһмәдә бахараг деди:

–Мән дә Ибраһимин оғлу олан вәзијјәтдәјәм, мән өлүм һөкмү алтындајам. Лакин Мәсиһин, пак Аллаһ Гузусунун сајәсиндә мәним күнаһларымын әвәзиндә гурбан вардыр.

Инди бу Гузунун сајәсиндә Аллаһ бизим күнаһларымызын һамысындан кечмәји вә чәннәтдә әбәди һәјат тәклиф едир. Мәсиһ бүтүн бәшәријјәтин күнаһларыны, Әһмәд, сәнинки дә дахил олмагла, Өз үзәриндә апарды.

Әһмәд садәчә олараг фикирләшди вә хејли сакитчә отурду. Бир нечә вахтдан сонра деди:

–Әкәр Мәсиһ бүтүн дүнјанын күнаһларыны көтүрмүшдүрсә, онда мән өлмәмәлијәм... Белә чыхыр ки, бу һалда мән әбәди һәјата маликәм.

–Әһмәд,–дејә Һәмди дилләнди,–тутаг ки, сәнин ад күнүндүр, тәсәввүр ет, Мәсиһ сәнин гапыны дөјүр. О һәдијјә кәтирмишдир вә О сәнә дејир: "Әһмәд Мән сәнә бир һәдијјә етмәк истәјирәм–онун ичәрисиндә күнаһларын бағышланмасы, әбәди һәјат вә бу күн Аллаһла шәхси чанлы үнсијјәт вардыр. Лакин бә'зи шәртләр вардыр. Сән төвбә етмәлисән, күнаһларыны ачыб сөјләмәлисән вә Мәним сәнин әвәзинә вердијим гурбандан үзр истәмәлисән. Әкәр бу ән'амы гәбул етсән, о сәниндир, дикәр һалда–јох!

Әһмәд јеничә ешитдикләри барәдә фикирләшмәјә башлады. О, бир аз долашыға дүшдү вә садәчә оларағ нә дејәчәјини билмирди.

–Көрүнүр сән фикирләширсән ки, нә гәрибә мәсәләдир,–дејә Һәмди сөзүнә давам етди.–Лакин һәгигәт ондадыр ки, Аллаһын һәр һансы бир гуллугчусу һәр дәфә Аллаһын јолу Мәсиһ васитәси илә олдуғуну анлатдыранда, дирилмиш чанлы Иса, Мәрјәмин оғлу, һәгигәтән Өзүнүн бизим гапымызы дөјмәсинә бәрабәрдир. О, Библијада белә дә демишдир:

"Будур, Мән гапы гаршысында дуруб, ону дөјүрәм: ким сәсими ешидиб гапыны ачарса, Мән онун јанына нимлә ахшам јемәјини јејәчәјик" (3)

Һәмди давам етди:

–Мәсиһә гапы ачмаг вә О сәнинлә чөрәк кәссин вә үнсиjjәтдә олсун деjә Ону өз һәjатына дә'вәт етмәк–бунун өзү мәнә вә бүтүн дикәрләринә Аллаһын бәхшишини гәбул етмәк демәкдир.

–Мән истәjирәм ки, сән биләсән, Һәмди,–деjә Әһмәд сөзә башлады.–Инди сәнин Мәсиһ барәдә сөһбәтләрин мәни мүтәәссир етди. Мән бизим сөһбәтимиз барәдә чох дүшүнмәлиjәм. Лакин кәләчәк көрүшләримиздә мән Мәсиһ барәсиндә чох шеj ешитмәк истәjирәм.

–Әс-салам-әлеjкүм.

–Әлеjкүм әс-салам.

АЛЛАҺЫН КӘЛАМЫ

—Кечән дәфә сәнин мәнә Исһаг, Мәрјәмин оғлу барәдә данышдыгларын мәни чох дүшүндүрдү,—дејә Әһмәд еһтијатла сөзә башлады.—Мән үмид едирәм ки, сән инчимәјәчәксән, Мәсиһ барәдә сөһбәтимизи давам етдирәнәдәк мәним бир нечә суалым вар ки, онлара чаваб алмаг истәјирәм.

—Әлбәттә, де, утанма,—дејән Һәмди артыг һисс едирди ки, Әһмәд нә барәдә данышачагдыр.

Әһмәд еһтијатла сөзә башлады:

—Әлбәттә, сән билирсән ки, биз мүсәлманлар сәмави китаблара инанырыг: Тәврат (Моисејин беш китабынын биринчи һиссәси), Зәбур (Давудун Псаломлары), Инчил (Исһагын хош хәбәри) вә мүгәддәс Гур'ан. Лакин мәни белә өјрәтмишләр ки, Гур'андан башга бүтүн китаблар јәһудиләр вә христианлар тәрәфиндән тәһриф олунмушдур, өзү дә елә бир дәрчәдә ки, артыг орада јазыланлара инанмаг олмаз. Она көрә дә сәнин инандығын Мүгәддәс Китаб (Библија) тәһриф олунмушдур вә өзүндә һәгигәт вә јаланын гарышығы тәсәввүрү јарадыр.

—Сән бунун һәр һансы бир тарихи сүбутуну тәгдим едә биләрсәнми?—дејә Һәмди сорушду.

Әһмәд бир аз фикирләшди, лакин өзү дә һејрәтләнәрәк мүәјјән етди ки, јалныз тәмиз мүһакимәләрдән башга һеч бир тарихи сүбуту олмајан бир шеј ешитмәмишдир.

Һәмди давам етди:

—Хаһиш едирәм, мәнә дејин көрүм, бу күман едилән тәһрифләр нә вахт баш вермишдир вә үмумијјәтлә ону

һәјата кечирмәк нечә мүмкүн иди?

–Јох, мән дејә билмәрәм,–дејә Әһмәд пәрт олду.–Белә мүһүм суаллара мәнә һеч ким вә һеч вахт чаваб вермәмишдир.

Һәмди бир гәдәр сусдугдан сонра сорушду:

–Тәсәввүр едә биләрсәнми ки, Гур'ан тәһриф едилмишдир?

–Әстәғфүриллаһ!–Әһмәд учадан деди.–Бу һеч заман ола билмәз, бу мәгсәдлә Гур'ана кимсә тохунарса, инам кәтирәнләр беләләринин һеч бирини гәбул етмәзләр.

Һәмди чаваб верди:

–Бәс нә үчүн сән фикирләширсән ки, биз Библијаја башга чүр јанашырыг? Бәс сән нечә дүшүнә билдин ки, һәгиги инам кәтирәнләр Әһди-Чәдиди дәјишәнләри, Библијаны тәһриф едәнләри нечә гәбул едә биләрләр? Мән јери вә көјү јарадан, һәр шеји билән, һәр шеји бачаран Аллаһа инанырам. О, инсанлара Өз Кәламыны верәндир вә бу Кәламы сахламаг һөкмү оландыр.

Һәмди Әһмәдин көзләринин ичинә бахараг сорушду:

–Сән инанырсанмы ки, һәр шеј Аллаһын бујруғу илә олур?

–Бәли,–дејә Әһмәд чаваб верди. Һәмди давам етди:

–Онда сән һәгигәтәнми инанырсан ки, Аллаһ әввәлчә бу дүнјаја Өз Кәламыны көндәрди, сонра гәрара алды: гој тәһриф олунсун? Јахуд Гадир Аллаһын күчү вә һөкмү чатмады ки, ону горусун?

Әһмәд разылашды:

–Бәли, әлбәттә, Аллаһ о гәдәр күчлүдүр ки, Өзүнүнкүнү, Өз Кәламыны сахлаја биләр.

–Билирсәнми, Әһмәд–Һәмди деди–Библија е'чазкар китабдыр: ону тәгрибән 1.400 ил әрзиндә јазмышлар.

Төврат, Зәбур, Инчил вә рәсулларын вә пејғәмбәрләрин јаздыглары бир чох китаблар да онун тәркибинә дахилдир. Инчил ики һиссәјә бөлүнмүшдүр: Мәсиһин анадан олмасынадәк баш верән һадисәләрдән бәһс едән Әһди-Әтиг вә Мәсиһин дүнјаја кәлмәсиндән башланан Әһди-Чәдид. Библија үч мүхтәлиф дилдә јазылмышдыр.

–Һансы дилләрдә?–Әһмәд марагланды.

–Гәдим јәһуди, арамеј вә јунан дилләриндә,–Һәмди чаваб верди.– Аллаһ бу кәламлары верәркән ән мүхтәлиф адамлардан истифадә етмишдир: бә'зиләри чарлар вә күбарлар, дикәрләри исә чобанлар вә балыгчылар олмушлар. Библија һәгигәтән Аллаһын мө'чүзәсидир, она көрә дә белә чох адамын јазмасына вә чох вахт кечмәсинә бахмајараг бүтүн китаб јенә дә бүтөвдүр. Библијанын тәркибиндә бир мөвзу вардыр. Бу мөвзу, Әһмәд, Мәсиһин өзүдүр.

–Доғруданмы бүтүн 1.400 или Аллаһ Мәсиһ һаггында данышмышдыр?–тәәччүбләнән Әһмәд сорушду.

–Әһмәд, –Һәмди күлүмсүндү, –Аллаһ бу күнүмүз дә дахил олмагла, бүтүн тарих боју Мәсиһ барәдә данышыр.

–Мәкәр белә шеј мүмкүндүрмү?–Әһмәд шүбһәләнмәјә башлады.

–Әлбәттә, Аллаһ ки, һәр шејә гадирдир,–Һәмди чаваб верди.–Лакин бу барәдә биз кәлән көрүшләримиздә сөһбәт едә биләрик.

–Јахшы, мән сәбирсизликлә көзләјәчәјәм,–Әһмәд деди.

–Әс-салам әлејкүм.

–Әлејкүм әс-салам.

АЛЛАҺЫН ГУРБАНЫ

—Мәнә чох мараглыдыр, нечә ола биләр ки, Мәсиһ бүтүн Библијанын әсас мөвзусу олур?—Әһмәд деди.

—Јадындадырмы, биз Мәсиһ барәдә күнаһларымызы јујан Аллаһын Гузусу кими данышмышдыг?—Һәмди сорушду.

—Әлбәттә, мән буну нечә унуда биләрәм,—Әһмәд чаваб верди.

—Аллаһ Исаја, Мәрјәмин оғлунадәк бүтүн тарих боју гурбан барәдә тә'лим вермишдир,—Һәмди деди.

—Нечә?—Әһмәд сорушду.

—Мәсәлән, Каинин вә Авелин (Һабил) дөврүндә јер үзүндә нә гәдәр инсан јашамышдыр?—Һәмди сорушду.

Әһмәд бу суала тәәччүб етди, лакин чаваб верди:

—Дөрд нәфәр: Адәм, Јева (Һәвва), Габил вә Һабил.

—Јалныз дөрд нәфәр,—Һәмди деди.—Лакин онлар артыг баша дүшүрдүләр ки, Аллаһа јалныз гурбан васитәси илә итаәт етмәк олар. Онлар буну нечә баша дүшә биләрдиләр?—Һәмди сорушду вә давам етди:

—Она көрә ки, онлар билирдиләр, Аллаһ пак вә мүгәддәсдир, инсан исә күнаһкар, гүсурлудур вә өзләринин күнаһларыны јумаг үчүн гурбана еһтијачлары вардыр.

Нуһ салаватулла Аллаһа гурбан васитәсилә итаәт етди; Ибраһим салаватулла да—һәмчинин гурбан васитәсилә; Муса салаватулла, Давуд салаватулла, бүтүн бәварис вә пејғәмбәрләр дә Аллаһа гурбан васитәси илә итаәт етмишләр. Сән билирсәнми ки, мән дә Аллаһа

јалныз бу чүр итаәт едирәм?

–Јох, инди исә сән зарафат едирсән,–Әһмәд деди.–Сән гојун алмаг үчүн базара кетмирсән ки, сонра ону гурбан кәсәсән,–дејә о күлдү.

–Мән, Аллаһа гурбан кими кәлмиш Аллаһын Гузусу, Мәсиһ васитәсилә итаәт едирәм,–Һәмди чаваб верди.–Бу, Мүгәддәс Китабда (Библијада) јазылмышдыр.

"Зира Аллаһ бир вә Аллаһла инсанлар арасында олан Васитәчи дә бирдир; О инсан–Мәсиһ Исадыр. О Өзүнү һамы үчүн фәда верди". (1)

Јалныз бир Аллаһ вардыр вә Аллаһла инсанлар арасында бир васитәчи вардыр ки, бу да Өзүнү һамы үчүн, Әһмәд сәнин үчүн дә фәда едән Мәсиһдир. Бу күн дә дахил олмагла бүтүн тарих боју инсан даимјашар Аллаһа гурбан васитәси илә итаәт едир.

–Мәнә белә кәлир ки, мән сәни баша дүшмәјә башлајырам, лакин там шәкилдә баша дүшмәк үчүн даһа дәгиг изаһлар лазымдыр,–деди Әһмәд вә бу дәгигә ешитдикләри үзәриндә дүшүндү.

Һәмди бир аз дүшүндүкдән сонра деди:

–Аллаһ хүсусилә Муса салаватулланын вә Төвратын тарихи васитәсилә гурбанын маһијјәти вә мә'насыны ачыгламышдыр. Гурбанла күнаһларын јујулмасы маһијјәтини ганунун (әл-Шәриәт) өјрәтдијини Әһди-Чәдидин ашағыдакы сөзләриндән көрмәк олар:

"Вә Гануна көрә, тәгрибән һәр шеј ганла тәмиз-

ләнир вә ган төкүлмәдән бағышланма олмур".(2)

–Бәс гурбанлыг һаггындакы бүтүн бу нәзәријјәләр Иса, Мәрјәмин оғлу илә нечә бағлыдыр?–Әһмәд марагланды.

–Бах белә,–Һәмди деди.–Гурбанын мә'насыјла бағлы нәзәријјә илә паралел пејғәмбәрләр Мәсиһин пејғәмбәрлији илә әлагәдар чохлу мүхтәлиф сөһбәтләр етмишләр. Пејғәмбәрлији тәсдиг едән һадисәләрин бириндә дејилир ки, Мәсиһ дүнјаја кәләндә бизим күнаһларымызын јујулмасы үчүн Өзүнү гурбан верәчәкдир.

Һәмди Библијаны чыхарды, ону ачыб Әһмәдә көстәрди.

–Өзүн бах вә Мәсиһин гурбан едилмәси барәдә әтрафлы оху: буну Мәсиһин дүнјаја кәлмәсиндән тәгрибән 700 ил әввәл пејғәмбәр Исаја јазмышдыр:

"Лакин О бизим нахошлуғумузу Өз үзәринә көтүрдү вә хәстәликләримизи апарды; биз исә фикирләшдик ки, О, Аллаһ тәрәфиндән һејран едилән, чәзаландырылан вә мәһв едиләндир. Лакин О бизим күнаһымыз үзүндән изһар едилмиш вә бизим ганунсузлуғумуза көрә әзаб чәкмишдир; бизим аләмин чәзасы Онда иди вә биз Онун јаралары илә сағалдыг. Бизим һамымыз гојунлар кими азмышдыг, һәрә өз јолунда позулмушду; вә Танры һамымызын күнаһыны Онун үзәринә гојду. О, көнүллү әзаб-әзијјәт чәкирди вә ағзыны да ачмырды; гојун кими гурбанлыға ајрылмышды вә

јун гырхан гаршысындакы сакит гузу кими беләчә дә Өз ағзыны ачмады". (3)

Әһмәд пејғәмбәрин бу сөзләриндән дәриндән риггәтләнәрәк һејрәт ичәрисиндә деди:

–Бу доғруданмы Исанын, Мәрјәмин оғлунун анадан олмасындан бир нечә әср габаг јазылмышдыр?

–Әлбәттә,–Һәмди деди.–Пејғәмбәрлијә көрә, Мәсиһ Давуд пејғәмбәрин нәслиндән олмалы иди. Мәсиһдән 1.000 ил әввәл јашамыш Давуд аз галыр дәгиглији илә өзүнүн кәләчәк нәслиндән олан Мәсиһин чармыха чәкилмәсини тәфәррүаты илә данышыр. Сән билирсәнми, чармыха чәкилмә чох ағыр вә изтирабверичи е'дам үсулу иди. Бир нечә вахтдан сонра чармыха чәкиләнин сүмүкләри ојнагләрдан чыхырды, ејни заманда онлар сусузлугдан әзијјәт чәкирдиләр. Давуд пејғәмбәр јазыр:

"Мән су кими ахдым; бүтүн сүмүкләрим төкүлдү; үрәјим мум кими әријәрәк дахилимин ортасына төкүлдү. Мәним күчүм сахсы гырағы кими гуруду. Мәним дилим гыртлағыма јапышды вә Сән мәни өлүмүн бармагларына кәтирдин. Зира итләр мәни әһатәјә алдылар, кинлиләр јығыны мәни даирәјә алды, ајагларымы, әлләрими диддиләр. Мәним сүмүкләримин һамысыны сајмаг олардды, онларса бахырдылар вә мәндән тамаша дүзәлтмишдиләр; мәним чүббәләрими вә палтарларымы өз араларында бөлүшдүрмәк үчүн пүшк атырдылар" (4)

Онун вахтында бу чүр е'дам нөвүнүн олмамасына бахмајараг, бу дәгиг тәсвир Давуд тәрәфиндән јазылмышдыр. О, чох сонралар кәшф едилмиш вә Мәсиһин дөврүндә ромалылар тәрәфиндән һәјата кечирилмишдир.

–Мән белә баша дүшүрәм, сән демәк истәјирсән ки, габагчадан дејилмиш шејләрин һамысы Исанын, Мәрјәмин оғлунун үзәриндә һәјата кечирилмишдир, –Әһмәд деди.

–Бәли, һәм дә јалныз бунлар дејил, бир чох башга пејғәмбәрлик әламәтләри дә Мәсиһ тәрәфиндән јеринә јетирилмишдир,–Һәмди чаваб верди.–Бә'зи һалларда Мәсиһин Өзү дә тәсдиг етмишдир ки, О Өз һәјатыны фәда вермәк үчүн кәлмишдир, јахуд Онун Өзүнүн Өзү барәдә дедији кими:

"Зира, Инсан Оғлу Опа хидмәт олунмаг үчүн дејил, хидмәт етмәјә вә бир чохлары үчүн чаныны фәда олараг вермәјә кәлмишдир". (5)

–Әһмәд, инди сән көрүрсән ки, Аллаһын гурбан нәзәријјәси Библија боју кечир вә һамысы, Мәсиһ тәрәфиндән нечә јеринә јетирилир?

–Һәмди,–Әһмәд деди,–мән әввәлләр буну һеч вахт ешитмәмишәм. Бу, чох марагды иди. Бу барәдә фикирләшмәк үчүн мәнә јенә вахт лазымдыр, мән јенә тезликлә кәләчәјәм вә мәним чохлу јени суалларым олачагдыр.

–Баш Үстә, бу Библијаны мәндән һәдијјә кими гәбул елә,–Һәмди деди.–Әһди Чәдиддән башла, сән орада Мәсиһин һәјаты, Онун һејрәтләндиричи мө'чүзәләри вә нәзәријјәләри барәдә охуја биләрсән.

–Чох сағ ол,–Әһмәд чаваб верди.–Мән "Китаб әһли" (әһли әл–китаб) барәдә чох ешитмишәм, лакин китабын өзүнү һеч вахт охумамышам. Мән һәгигәтән Исанын, Мәрјәмин оғлунун мө'чүзәләри вә нәзәријјәләри барәдә чох охумаг истәјирәм.

–Әс-салам әлејкүм.

–Әлејкүм әс-салам.

КҮНАҺ

–Һәмди,–Әһмәд сакитчә сөзә башлады.–Билирсәнми, бизим сон көрүшүмүздә Мәсиһ барәдә, инсанлығын күнаһыны јумаг хатиринә Онун Өз һәјатындан кечмәси барәдә дүшүндүм. Лакин бир шеј вар, ону баша дүшмәк истәјирәм–күнаһ һарадан јаранып? Нә үчүн бүтүн инсанларын күнаһла бағлы проблемләри вардыр? Буну сән мәнә баша сала билмәзсәнми?–Әһмәд чидди тәрздә соруштду.

–Елә билирәм ки, баша сала биләрәм,–дејә Һәмди чаваб верди.–Лакин күнаһларын һарадан кәлмәсини баша дүшмәк үчүн биз һәр шеји әвввәлдән башламалыјыг. Төвратда охујуруг ки, Аллаһ дүнјаны вә инсанлары јаратдыгдан сонра О, инсаны чәннәтдә јерләшдирди. Чәннәтдә инсан бүтүнлүклә пак иди вә Аллаһла там һармонијада јашајырды. Лакин, сән нечә билирсән, нә баш верди ки, чәннәтдәки һәјаты позду. Әһмәд, дејә биләрсәнми, нә баш верди?

–Шејтан кәлди вә һәр шеји дағытды, –Әһмәд дилләнди.

–Бәли,–Һәмди чаваб верди.–Аллаһ хејир вә шәрин дәрк олунма ағачынын мејвәсиндән јемәји инсана гадаған етмиш вә Адәмә демишди:

”Бағдакы һәр ағачдан јејәчәксән; лакин сән хејир вә шәрин дәрк олунма ағачындан јемәјәчәксән; зира, ондан дишләсән өлүмлә вәфат едәчәксән”. (1)

Лакин шејтан илан шәклиндә кәлди, Адәм дә Һәвваны санчды, онлар Аллаһа гулаг асмадылар вә мејвәни једиләр.

Бу, инсанлыг үчүн фәлакәтли нәтиҹәјә кәтириб чыхартды.–Һәмин вахтдан күнаһ инсанын дахилинә кирди вә инсанын бир һиссәсинә чеврилди, бунунла да бүтүн инсанлар күнаһкар олдулар.

–Сән әминсәнми ки, бүтүн инсанлар күнаһлыдырлар,–Әһмәд шүбһә етди.–Мән буну чәтин гәбул едирәм. Неҹә ола биләр ки, онларын һамысы күнаһлы олсунлар?

–Инсан једији мејвә кими олду,–Һәмди деди.–О, хејир вә шәрин әҹајиб гарышығына чеврилди. Бә'зән ејни бир адам чох јахшы вә нәҹиб ишләр көрүр, сонра да чеврилиб сәһв, мәкрли һәрәкәт едир, өз јахын адамынын јахшылығыны мәнимсәјир. Бир тәрәфдән инсан севән вә гајғыкеш ола билир, о бири тәрәфдән дә пахыл, егоист, көзү көтүрмәз, шәһвәтли вә дикәр күнаһ саһиби олур.

Әһмәд, сәнин дедијин кими, бу проблем һамы вә һәр кәс үчүн вардыр. Бүтүн динләр бу проблеми һәлл етмәјә чалышыр; бүтүн һөкумәтләр мүхтәлиф күнаһларын јаранмасыны мәһдудлашдырмаг үчүн ганунлар чыхарыр. Лакин, көрүнүр, ән писи, инсан күнаһ ишләтдији үчүн күнаһкар дејил, әксинә күнаһкар олдуғу үчүн күнаһ ишләдир. Бу она охшајыр ки, һәр бир инсанын дахилиндә күнаһ вә шәр истеһсал едән кичик фабрик вардыр.–Мәкәр бу белә дејилми?– Һәмди сорушду вә диггәтлә Әһмәдә бахды.

–Тәәссүфләр олсун, сәнин инсанлар барәдә дедикләринин там доғрулуғу илә разылашмалы олурсан. О, доғрудан да һансыса хејир вә шәрин гәрибә гарышығыдыр,–Әһмәд деди.–Лакин бурада шејтанын күнаһы нәдир?

–Билирсәнми, шејтан күнаһ васитәсилә инсан һәјаты үзәриндә вә үмуми чәмијјәт үзәриндә һаким олду,–Һәмди деди.–О, бир заманлар Адәм вә Һавваны дишләјән шејтан бу күн дә һәмин тәрздә ишини давам етдирир. Биз күнаһ ичиндә јашајаг дејә о, ејни илә јенә дә инсанлары јолдан чыхарыр. Демәли, күнаһ бизи Аллаһдан аралајыр дејә, шејтан күнаһ васитәси илә бизим һәјатымыз үзәриндә һакимијјәтини сахлајыр. Мәһз күнаһлар үзүндән дүнја бу күн белә бир горхунч һалдадыр.

Аллаһ һәр шеји көзәл јаратмышдыр, лакин инсанлар дүнјаја шәр кәтирдиләр–мәсәлән, халглар арасында мүһарибәләр, зүлм етмә вә сонра инсанлар арасындакы бу дүзкүн олмајан мүнасибәтләр үзәриндә инсан һәјатыны дағыдан шәрин дикәр мүхтәлиф нөвләри.

–Беләликлә, сән демәк истәјирсән ки, Аллаһ һәгигәтән дә бизи белә јаратмамышдыр, дүнјанын бугүнкү вәзијјәти исә Адәмин күнаһларынын нәтичәсидир?–Әһмәд сорушду.

–Бәли, әлбәттә,–Һәмди деди.–Күнаһ инсана Адәмин васитәсилә дахил олмушдур, јазылдығы кими:

"Буна көрә, нечә ки, күнаһ тәк бир адам васитәси илә вә өлүм күнаһ васитәсилә илә дүнјаја кәлди, еләчә дә өлүм бүтүн инсанлара кечди; чүнки һамы күнаһ ишләтмишдир". (2)

Күнаһын ән пис нәтичәси өлүмдүр, нечә ки, физики, еләчә дә мә'нәви өлүм.

–Физики вә мә'нәви өлүм?–Әһмәд сорушду вә тәәччүблә Һәмдијә бахды.–Бәс мә'нәви өлүм нә демәкдир?

–Аллаһ инсана деди ки, ким мејвәни јесә мүтләг

"әчәлләә өләчәкдир",–Һәмди чаваб верди.–Аллаһ заһид олдуғундан вә даим сөзүнүн үстүндә дурдуғундан инсанлыға өлүм үз верди вә һәмин күндән һәр бир кәс кечи-тези өлүмлә үзләшмәли олур. Лакин инсан күнаһ ишләдәндә о, һәм дә мә'нән өлүр.

–Бу нечә олур?–Әһмәд сорушду.

–Инсан күнаһ ишләтдијинә көрә о, чәннәтдән говулду,–Һәмди деди.–О, орадан говулду, һара ки, тәмиз, Аллаһла мүкәммәл мүнасибәт јери иди. Сонрадан чәннәтдән кәнарда јашамалы олду. Инсан күнаһына көрә јашар вә мүгәддәс Аллаһдан араландыгдан сонра мә'нән өлдү. Беләликлә инсаны Аллаһдан јалныз күнаһ вә шәр аралајыр. Мәһз күнаһлара көрә инсан даһа Аллаһла јахын әлагәдә јашамыр. Аллаһ тәмиз вә пак олдуғундан Онун күнаһларла һеч бир әлагәси јохдур вә мәһз буна көрә бизә Хиласкар лазымдыр. Һансы ки, бизи күнаһларын нәтичәсиндән хилас едә биләр. Әһмәд, сән инанырсан ки, сәнин бүтүн күнаһларын јазылмышдыр?

Әһмәд бир балача нараһаат олду вә деди:

–Мән билирәм ки, онлары һәр бир инсаны мүшаијәт едән ики мәлаикә јазыр.

–Аллаһ бизим бәрәмиздә һәр шеји билир,–Һәмди давам етди.–Һәр бир јахшы һәрәкәт вә һәр бир пис һәрәкәт, һәр сөз, һәр фикир, һәр бир нијјәт. Бүтүн бунлар Аллаһын јанында јазылыдыр. Сән билирсәнми әмәлләрин мәһкәмә (јом әл-хисаб) күнү нечә гијмәтләндириләчәкдир?

–Хејр, јалныз Аллаһ билир,–Әһмәд сакитчә дилләнди.

–Әһмәд, Аллаһ сәни севир. Бил ки, Аллаһын Гузусу, Иса, Мәрјәмин оғлу бүтүн күнаһларымызы өзү илә

апармышдыр. Һәр шеј бағышлананды,–Һәмди сакитчә деди.

Әһмәд бир аз фикирләшди, сонра деди:

–Әкәр Мәсиһ бу гәдәр вүгарлыдырса, онда нә үчүн Адәм вә Һәвва онун барәсиндә бир шеј ешитмәмишдиләр?

–Әкәр мән десәм ки, онлар Мәсиһ барәдә ешитмишдиләр, сән мәнә инанарсанмы?–Һәмди деди.

–Хејр, бу һеч чүрә мүмкүн дејил ки, Адәм вә Һәвва Онун һаггында ешитсинләр,–Әһмәд чох тәәччүбләнди.

–Аллаһ инсаны севир вә онунла үнсијјәтдә олмаг истәјир,–Һәмди деди.–Бах буна көрә дә О, Мәсиһ барәдә данышмаға башлады. Адәм вә Һәвванын башына кәлән фачиәләр ичәрисиндә бири о иди ки, онлара бир күн шејтанын инсанлыг үзәриндәки һакимијјәтинин дағылмасы, онларын хиласкары барәдә бир вә'д верилмишди. Аллаһ шејтана ашағыдакылары дејәндә Адәм вә Һәвва ешитди:

"Сәнинлә арвадын, сәнин нәслин вә онун нәсли арасында дүшманчылыг салачағам; о сәнин башына вурачагдыр, сән исә онун дабанына да һејфсләнәчәксән". (3)

Библија боју бүтүн оғуллар аталарынын адлары илә адландырылмышлар–Ибраһимин оғлу, Јагубун оғлу вә илахир, лакин бурада "арвадынын тохуму" јазылмышдыр. Бир заманлар елә бир адам кәләчәкдир ки, атасы олмасын, о адам јалныз гадынын оғлу олачагдыр. Бу Оғул инсан үзәриндәки шејтан һакимијјәтини дармадағын едәчәкдир, һәрчәнд шејтан, илан кими ону "дабандан"

санчыб өлдүрмәјә чәһд көстәрәчәкдир.

Бу, инсанијјәтин күнаһларыны јумаг наминә Өзүнү гурбан верән Исанын, Мәрјәмин оғлунун башына кәләнләрин дәгиг тәсвири иди.

–Чох көзәл,–Әһмәд деди.–Һејрәтдоғрудучудур ки, Аллаһ јер үзәриндәки илк инсанлара Мәсиһ барәдә мә'лумат верир. Бу, бир даһа ону сүбут едир ки, Библијада дејилдији кими Мәсиһ ән башлычадыр. Һәмди, бизм кәләчәк көрүшүмүзәдәк дүшүнмәк үчүн сән мәнә чохлу мә'нәви гида вердин.

–Әс-салам әлејкүм.

–Әлејкүм әс-салам.

ИБРАҺИМИН ОҒЛУ

—Мәнә чох марагдыдыр,—дејә Һәмди сөзә башлады,—билмәк истәјирәм, сән Инчил барәдә нә дүшүнүрсән.

—Бу, доғрудан да чох чәлбедичи китабдыр,—дејә Әһмәд сәмими чаваб верди.

—Һеч вахт буна бәнзәр бир шеј охумамышам, садәчә оларағ Мәсиһин бөјүк мө'чүзәләри барәдә охумаг һәддиндән артыг марагдыдыр, Онун дағүстү моизәси исә садәчә валеһедичидир. Бу нәзәријјәдә белә дәринлик вә ајдынлыг вардыр. О, садәчә олараг, бир чох тәсәввүрләри, мәсәлән, дүшмәнләри севмәји вә залимләрә дуа етмәји өјрәтдикдә чох шеји "ајаг үстүнә гојду".

Онун ибадәт һаггында тә'лими бу барәдә мәним әввәлләр ешитдикләримин һамысындан фәргләнир. Е'тираф етмәлијәм ки, бу китаб мәндә күчлү тәәссүрат ојатмышдыр, бунунла јанашы мәндә, һәмчинин алдығым чаваблар гәдәр суаллар да баш галдырмышдыр.

—Бәли, бу марагдыдыр,—Һәмди күләрәк деди.—Сәнин гаршылашдығын елә биринчи суалданча башлајаг.

—Нечә сәнә әл верир,—деди Әһмәд —Беләликлә: нијә Инчил нәсил шәчәрәси илә башлајыр—Ибраһимдән Давуда вә Мәсиһәдәк?

Һәмди бир дәгигә дүшүнүб деди:

—Јадындадырмы, биз әввәлләр Библијанын бүтөв бирлијини, мөвчуд ваһид мөвзунун бүтүн китабы әһатә етдијини мүзакирә едирдик?

Әһмәд:

—Бәли, хатырлајырам,—дејә чаваб верди.

–Сән хатырлаjырсанмы, о, һансы мөвзудур?

–Әл-Мәсиһ,–деди Әһмәд.

–Сәнин суалына чаваб бу мөвзу илә бағлыдыр,–деди Һәмди.–Пеjғәмбәрлиjә әсасән Мәсиһ Ибраһимин вә Давудун оғлу олмалы иди. Әһмәд Һәмдинин индичә она дедиjи сөзләр үзәриндә бир гәдәр дүшүндү вә нәһаjәт деди:

–Бу мараглы иди; бәлкә сән бу пеjғәмбәрлик барәдә бир даһа вә әтрафлы изаһат верәсән?

Һәмди бир аз фикирләшиб сөһбәтә башлады:

–Күнләрин бир күнүндә, тәгрибән 4.000 ил әввәл Аллаһ, инди Аллаһын досту адландырдыглары Ибраһимә мүрачиәт еди. Ибраһимә Аллаһ бир вә'д верди. Ибраһимә Онун дедикләринин бәшәриjjәт үчүн бөjүк нәтичәси олмалыjды. Төврәтдә биз охуjуруг:

"Вә Танры Ибраһимә деди; өз торпағындан, өз гоһум-әграбандан, өз ата евиндән Мәним сәнә көстәрдиjим торпаға кет. Вә Мән сәндән бөjүк халг jарадачағам вә сәнә хеjир-дуа верәчәjәм вә сәнин адыны учалдачағам вә сән хеjир-дуаны алачагсан. Мән сәнә хеjир-дуа верәнләрә хеjир-дуа верирәм, сәни jаманлаjанлары лә'нәтләjирәм вә сәнин jер үзәриндәки нәслин бәjәниләчәкдир". (1)

Аллаһ чохдан евләнмәсинә бахмаjараг һәлә дә ушағы олмаjан адамы чағырды. Она Аллаһ торпаг вә'д етди, ондан бөjүк халг jарадачағыны вә'д етди вә деди ки, онун ады бөjүк вә мәшһур олачагдыр. Бүтүн бу вә'дләри Аллаһ дәгиг jеринә jетирди, лакин бу әһд-пеjманлардан

ән тәәччүблүсү сонунчу—Улу Танрынын јер үзүнүн адамларына Ибраһимин васитәсилә хејир-дуа вермәси иди.

Бу вә'дә Мәсиһ барәдә әһд-пејман да варды. Беләликлә Мәсиһ Ибраһимин оғлу олмалыјды вә Аллаһ Онун васитәсилә бүтүн дүнјаја хејир-дуа вермәлијди.

—Сән нечә билирсән, хејир-дуа Мәсиһә, јохса башга бирисинә аид иди?—дејә сорушду Әһмәд.

—Бу, Төвратын охунушуну давам етдирәндә ајдын олур,—дејә Һәмди чаваб верди.—Бир нечә вахтдан сонра Ибраһимин ики оғлу олду—бири онун арвады Сарадан Исһак адлы, о бири Саранын хидмәтчиси Һәчәрдән—Исмајыл адлы. Аллаһын Исмајыла да хејир-дуа вермәсинә бахмајараг, О, Ибраһимә ачыг деди ки, бу, Мәсиһ васитәсилә һәјата кечәчәкдир. О belә деди:

"Мәһз Сара, сәнин арвадын сәнә оғул доғачаг вә сән ону Исһаг адландырачагсан; вә Мәним вәсијјәтими әбәди вәсијјәт кими онунла, ондан сонракы нәслинә гојачағам. Мән сәндән Исмајыл барәдә дә ешитдим; будур Мән она хејир-дуа верирәм вә ону артырачағам, һәддиндән чох артырачағам, ондан он ики кнјаз доғулачагдыр; Вә Мән ондан бөјүк халг јарадачағам. Лакин Мәним вәсијјәтими Исһагла гојачағам". (2)

—Бәли, Аллаһын хејир-дуа вердији Исмајыл бизим, әрәбләрин атасы олду,—деди Әһмәд. —Лакин биз мүсәлманлар билирик ки, Аллаһ Исһагын нәслиндән дә чохлу һәваријунлар вә пејғәмбәрләр көндәрмишдир.

Һәмди сөзүнә давам етди:

Исһагын ики оғлу варды, Исав вә Јагуб. Аллаһ көстәрди ки, Мәсиһә вә'дләр Јагубун нәслиндән кәләчәк, нечә ки, О Өзү јухуда она ачды вә деди:

"Мән Танрыјам, сәнин атан Ибраһимин Аллаһыјам вә Исһагын Аллаһыјам. Сәнин узандығын торпағы Мән сәнә вә төрәмәләринә верәчәјәм. Сәнин төрәмәләрин гум кими чох олачагдыр вә дәнизә вә шәргә вә шимала вә күнортаја тәрәф артачагсан; сәндә вә сәнин төрәмәләринин шәхсиндә јер үзүнүн бүтүн нәсилләри хејир-дуа алачагдыр". (3)

–Тәәччүблү одур ки, Аллаһ Јагуба дејәндә О, Ибраһимин әһд-пејманыны башдан тәкрар едирди,–деди Әһмәд.

–Бу ондан ирәли кәлир ки, фактики олараг вә'дләр ејнидир, онлар нәсилдән нәслә кечмишдир,–чаваб верди Һәмди.–Анчаг, Әһмәд, көрдүјүн кими, Аллаһ шәхсән Јагубун нәсли васитәсилә бүтүн јер үзүнүн адамларына хејир-дуа вермәк истәмишди.

–Бәли, мән јенә дә Мәсиһин Библијанын баш мөвзусу олачағына шүбһәләнмәјә башлајырам,–дејә күлүмсәди Әһмәд.

–Мүтләг,–разылашды Һәмди.–Белә ки, Исраилин ушаглары арасында чохлу аиләпәрәсәст вармыш. Белә бир суал јараныр ки, Аллаһ Мәсиһин һансы аиләдән вә јахуд һансы нәсилдән олачағыны ачыглајыбмы? Аллаһ Давуд салаватулланы сечиб вә онунла мәсләһәтләшиб. Бир чох ачыгламаларда Аллаһ көстәриб ки, Мәсиһ Давудлар нәслиндән олачагдыр. Давуддан сонра ики

јүз илдән артыг јашајан Исһаг пејғәмбәр ағача чатылмыш Иессејин нәслинә бәнзәдилир. Јери кәлмишкән, Иессеји Давудун атасы адландырырдылар. Исај дејирди ки, бу аиләдән О адам чыхачагдыр ки, Илаһи Руһ О адама чөкәчәкдир. О, дүнјанын мәзлумларына әдаләт кәтирәчәк, О, чәннәтәбәнзәр аләм јарадачаг вә һамы бу аләмдә Аллаһы таныјачагдыр. Исаја јазыр:

"Вә Исајын көкүндән саһә ајрылачагдыр вә онун көкүндән будаг чыхачагдыр, вә Онда Танры Руһу олачагдыр... О, касыблары һәгигәтлә мүһакимә едәчәк, јердәки чәфакешләрин ишини дүзкүн һәлл едәчәкдир... Вә күн кәләчәк, халгларын бајрағы кими олан Исһаг көкүнә бүтпәрәстләр мүрачиәт едәчәкләр—вә онун раһатлығы шәрәф олачагдыр". (4)

—Көрәк инди мән дүзмү баша дүшдүм,—деди Әһмәд.—Беләликлә Аллаһ ачмышдыр ки, Мәсиһ Ибраһим, Исһак, Јагуб вә Давудун нәслиндән олачагдыр.

—Дүздүр!—дәрин тәбәссүмлә деди Һәмди.—Биз Инчили охујаркән көрәрик ки, Мәсиһ пејғәмбәрлијә мүвафиг доғулмушдур. Онунчүн Инчил Мәсиһин Ибраһим вә Давудун оғлу олмасыны көстәрән нәсил шәчәрәси илә башланыр.

—Инчилин әсас мөвзусу, бир даһа тәсдиг едилдији кими, Исадыр, Мәрјәмин оғлудур,—Әһмәд деди.—Лакин әминәм ки, сән өзүн баша дүшүрсән, еһтијатда мәним даһа чох чәтин суалларым вардыр.

—Әс-салам әлејкүм.

—Әлејкүм әс-салам.

АЛЛАҺ БИРДИР

Әһмәд үч бармағыны галдырараг–Инди сән нә көрүрсән?–деди.

–Бир әлин үч бармағыны көрүрәм,–Әһмәдин нәји нәзәрдә тутдуғуну билән Һәмди күлүмсүнәрәк чаваб верди.

–Һәмди,–Әһмәд давам етди,–сән нечә һесаб едирсән, Аллаһ бирдир, јохса үч?

–Ола билсин ки, мәним нечә инандығымы сән ахырадәк баша дүшмәјәсән,–Һәмди чаваб верди,–лакин сән баша дүшмәлисән ки, мән јери вә көјү јарадан, гадир, һәр шеји билән, һәр јердә мөвчуд олан Аллаһын бирлијинә инанырам.

Сән билирсән ки, мәним диним Библијаја әсасланыр, Библија исә өјрәдир ки, Аллаһ бирдир, бу һәгигәт Библијанын бир чох јериндә јазылмышдыр.

–Лакин Аллаһ ејни заманда үчләшә вә бир ола билмәз,–Әһмәд тә'кидлә билдирди вә јенә дә үч бармағыны галдырды вә әлавә етди:

– 1+1+1=3, бир јох.

–Сән өзүндә нечә Әһмәди тәмсил едирсән, бирини, јохса икисини?–дејә Һәмди сорушду.

Әһмәд деди:

–Әлбәттә бирини.

–Анчаг Аллаһ сәни бәдән вә руһла јаратмышдыр,–Һәмди давам етди.–Сәнин бәдәнин–бу Әһмәддирми?

Әһмәд чаваб верди:

–Әлбәттә.

–Бәс сәнин руһун–будамы Әһмәддир?–дејә Һәмди

сорушду.

–Бәли–дејән Әһмәд баша дүшдү ки, Һәмди сөһбәти һара јөнәлдир.

Һәмди давам етди:

–Әкәр Аллаһ һәр биримизи бирин ичәрисиндә ики јарада билирсә, бәс онда нә үчүн Өзү бирин ичиндә үч ола билмәз?

Һәмди бир дәгигәлик сүкутдан сонра сөзүнә давам етди.

–Тәсәввүр едәк ки, Аллаһ бир бүтөвдүр, Бир Кәсдир ки, өзүнү үч шәхсдә изһар едир, она көрә ки, 1х1х1 нечә едир?

–Бир,–Әһмәд сакитчә чаваб верди.–Лакин Иса, Мәрјәмин оғлу, бу, јалныз инсандыр, Аллаһын оғлу дејил,–Әһмәд диггәтлә Һәмдијә бахды.–Сән нечә һесаб едирсән: Мәсиһ Аллаһынмы оғлудур?

–Мәним нечә һесаб етдијим барәдә сән нә дүшүнүрсән?–Һәмди сорушду.

–Мән там әмин дејиләм,–Әһмәд чаваб верди.–Лакин күман едирәм ки, сән куја Аллаһын Бакирә Мәрјәмлә физики әлагәсинә вә онларын оғлунун доғулмасына инанырсан.

–Әстәғфүриллаһ!–Һәмди учадан гышгырды.–Мән һеч заман белә һесаб етмирәм вә Мәсиһин давамчыларындан елә адам танымырам ки, буна инансын.

Әһмәд чох тәәччүб кечирди вә сорушду:

–Бәс сән онда нәјә инанырсан?

–Мән инанырам ки, Аллаһ әбәдидир; һәр һансы бир шеј јарадыланадәк О, әбәдиликдә олмушдур,–Һәмди чаваб верди.–Инчил ајдынлашдыранда ки, Мәсиһ кимдир, о Онун бу дүнјада доғулмасындан башланмыр, јох, Инчил

Аллаһ дүнјаны јаратмамышдан габагкы әбәдиликдән башлајыр. Инчилдә јазылмышдыр:

"Башланғычда Кәлам вар иди; Кәлам Аллаһ нәздиндә иди вә Кәлам Аллаһ иди. О, башланғычда Аллаһ нәздиндә иди. Һәр шеј онун васитәси илә јаранды вә олмуш олан шејләрдән һеч бири Онсуз олмады. Онда иди һәјат..." (1)

Аллаһ һәјаты Кәламла јаратды, елә дејилми?

—Бәли, доғрудур. Аллаһ деди: олсун! Вә олду,—Әһмәд чаваб верди.

—Беләликлә, Аллаһ һәјаты Өзүнүн Кәламы илә јаратды,—Һәмди деди— вә Ондан кәлән бу Кәлам Онун бир һиссәси иди вә Аллаһын гуручу, јарадычы гүввәси иди ки, бу Кәламы һара јөнәлтсән, орада өзүнүн чохчәһәтли формасы илә һәјат јаранырды.

—Бәли, мән разыјам, лакин "Кәлам Аллаһла иди" дејиминин дәгиг мә'насы нәдә иди,—дејә Әһмәд соруışду.

—Мәсәлән, әкәр мән мәһкәмәдә шаһид олсајдым, мәни өз кәламларымдан ајырмаг олмазды,—дејә Һәмди чаваб верди.—Мәним кәламларым мәни тәмсил едәрди вә мәним бир һиссәми тәшкил едәрди. Сәнинлә бурада отуруб сөһбәт етдијимиз заман кәламларымыз бизим бир һиссәмиз олур, белә чыхыр ки, биз өз кәламларымызла тәмсил олунуруг. Аллаһ аләми јараданда дедији Кәлам Өзү илә вәһдәтдә иди: сән Аллаһы Онун Кәламындан ајыра билмәзсән. Бу Аллаһын әбәди Кәламыдыр, һансы ки, Онунла вәһдәтдәдир вә өзүндә Онун бүтүн кејфијјәтләрини дашыјыр, Исаја, Мәрјәмин оғлуна хас олмушдур, нечә ки јазылмышдыр:

"Кәлам бәшәр олуб лүтф вә һәгигәтлә долу олараг арамызда сакин олду; биз дә Онун иззәтини, Атанын ваһид Оғлунун иззәтини көрдүк". (2)

Һәмди давам етди:

–Аллаһ Өзү барәдә һәр нә демишдирсә, Онун бүтүн кејфијјәтләри Мәсиһә хас олмушдур.

–Аллаһ мүгәддәсдир. Инсанлар көрәндә ки, Мәсиһ нечә мүгәддәсдир, онлар Онда Аллаһын мүгәддәслијини көрдүләр.

–Аллаһ мәһәббәтдир. Онлар көрәндә ки, Мәсиһ инсанлары нечә севир, онлар Онда Аллаһын мәһәббәтини көрдүләр.

–Аллаһда күч вә һөкм вардыр. Нә вахт инсанлар көрдүләр ки, О, суда јеријәрәк күчлү күләкләрә әмр верди, онлары рам етди, чөрәји чохалтды, корларын көзләрини ачды вә өлүләри дирилтди, онлар Онда олан һөкмү, күчү вә шәрәфи көрдүләр, Аллаһа шүкүрләр олсун ки, О бунлары да Она верди.

–Бәс Аллаһ нечә һәр јердә мөвчуд ола ндыр ки, О Өзүнү јалныз бир адамда тәзаһүр етдирир,–Әһмәд тәслим олмурду.–О, Мәсиһдә оларкән бир нечә вахта аләми идарә етмәкдән јајынмышдымы?

–Әһмәд,–Һәмди дилләнди,–тәсәввүр ет ки, биз саһилсиз океандајыг; биз океана бир стәкан салыб орадан су көтүрдүк. Әкәр биз бу сују анализ етсәк, көрәрик ки, стәкандакы су океандакы су илә ејни кејфијјәтә маликдир. Мәсиһ барәдә дә ејни сөзләри демәк олар. Әбәди, гадир Аллаһ һәр јердә олур, ејни заманда О Өзүнү Мәсиһдә әкс етдирир, ејни

кејфијјәтләри, ејни һакимијјәти илә. Лакин Аллаһ Мәсиһдә әкс етдирмәклә јанашы, Өзүнү мәһдудлашдырмады. О јенә дә әбәдидир.

—Аллаһ Өзүнү инсан мәхлугунда әкс етдирә билмәз,—Әһмәд дилләнди.

—Биз Аллаһы мәһдудлашдыра билмәрикми?—Һәмди сорушду.—Гадир олан барәдә биз нечә дејә биләрик "едә билмәз"? Мәкәр О һәр шеј едә билмәзми?

—Бәли, әлбәттә, О һәр шеј едә биләр,—дејә Әһмәд чаваб верди.—Лакин мән инана билмирәм ки, О Өзүнү инсанда әкс етдирсин,

—Јахшы ки, биз о бәрәдә разылашдыг ки, бу проблем бизә аид дејил, лакин Аллаһ истәдији һәр шеји едә билир,—Һәмди давам етди.—Әкәр сән буну әввәлләр билмәсәјдин, әкәр ешитсәјдин ки, Аллаһ јанан кола кирмиш вә орадан Мәсиһлә данышырды, онда нә дејәрдин?

Әһмәд бир аз фикирләшди вә өзүнүн дүшүнчәләринә күлмәји тутду—о баша дүшдү ки, Аллаһ үчүн инсанда әкс олмаг јанан кола кирмәкдән асандыр.

Һәмди давам етди:

—Әһмәд, бир аз дүшүн, "Аллаһын Кәламы" вә "Аллаһын Руһу" адландырылан һәгигәтдә кимдир?

Һәтта Аллаһын Руһу Аллаһла бирдир. Биз билирик ки, Аллаһын Руһу Бакирә Мәрјәмә дүшмүш, о, һамилә олмуш вә Мәсиһи доғмушдур, Чәбрајыл мәлаикәнин она дедији кими:

"Мәләк чаваб вериб она деди: "Мүгәддәс Руһ Сәнин үзәринә кәләчәк вә Һагг-Тәаланын гүдрәти үстүнә көлкә салачагдыр; буна көрә дә, сәндән

доғулачаг Мүгəддəсə, Аллаһын Оғлу дејилəчəкдир”. (3)

Суал ондадыр ки, О Кимдир ки, бу јолла дүнјаја кəлди?

Əһмəд, тəсəввүр ет ки, сəн Мəсиһин вахтында һəким идин вə сəнə Онун доғум шəһадəтнамəсини јазмаг лазым иди. Сəн ону нечə јазардын? Сəн она нə ад верəрдин?

Əһмəд деди:

–Јəгин ки, мəн јазардым ”Иса, Мəрјəмин оғлу”.

–Бəс анасынын ады?–Һəмди сорушду.

–Бу, Бакирə Мəрјəм оларды,–Əһмəд чаваб верди.

–Вə нəһајəт, биздəн атасынын адынын јазылмасы тəлəб олунур,–Һəмди күлүмсүнəрəк деди.

–Онун ки, атасы олмамышдыр,–Əһмəд даһа да күлүмсүнəрəк чаваб верди.

–Онун јердə атасы олмадығындан бу графаны бош гоја билəрдик,–Һəмди деди.–Вə јахуд өзүмүздəн соруша билəрдик, бəс О һарадан кəлмишдир? Аллаһын Кəламы вə Аллаһын Руһу адландырылан Кəсин һансы əсили вар? Сəмадан кəлəн Кəс һəгигəтдə кимдир? Онун өзү дејир:

”Чүнки Аллаһын чөрəји көјдəн енəн вə дүнјаја һəјат верəндир... Һəјат чөрəји Мəнəм; Мəним јаныма кəлəн əсла ачмаз вə Мəнə иман едəн əсла сусамаз”. (4)

”Көјдəн енмиш олан дири чөрəк Мəнəм; əкəр бир адам бу чөрəкдəн јејəрсə əбəди јашајачагдыр;

дүнјанын һәјаты үчүн верәчәјим чөрәк Өз әтимдир". (5)

Әһмәд, О она көрә кәлмишди ки, чисмини инсанлыг хатиринә гурбан версин. О кәс ки, ади чөрәк јејир, гидаланыр, өзүнүн физики һәјатыны сахлајыр. О кәс ки, сәмадан кәлмиш Аллаһын чөрәји илә гидаланыр мә'нәви һәјат, әбәди һәјат газаныр. О кәс ки, Мәсиһә ибадәт едир, Онунла бир һиссәдир, дахили ачлығыны, сусузлуғуну–Аллаһа олан сусузлуғуну сөндүрүр. Буну мән өзүм тәчрүбәдән кечирмишәм. Әһмәд, Мәсиһ Аллаһын сәнә вердији гурбандыр.

–Мән һәлә буна һазыр дејиләм,–Әһмәд сакитчә чаваб верди.

–Мәним башымда чохлу фикирләр долашыр. Баша дүшүрәм, сәнин Аллаһа олан инамыны тамамилә дүзкүн анламадым, инди исә чох чәтинликлә гаврајырам ки, сән Аллаһын бирлијинә вә О Өзүнү Мәсиһдә әкс етдирмәсинә инанырсан. Сән билирсән ки, мән Мәсиһи бүтүн гәлбимлә севирәм, лакин мәним бир нечә суалым вардыр ки, онлара чаваб вермәк лазымдыр. Һәмди, дүшүнүрәм ки, биз кәләчәк көрүшүмүздә онлара мүрачиәт едәчәјик.

–Әс-салам әлејкүм.

–Әлејкүм әс-салам.

АЛЛАҺ ВӘ ИНСАН

–Демәк олар ки, мән даим бизим сон сөһбәтимиз барәдә дүшүнүрәм,–дејә Әһмәд сөзә башлады.–Әввәлчә сән дедин ки, Иса, Мәрјәмин оғлу инсандыр, сонра да дедин ки, Аллаһ Өзүнү Онда әкс етдирмишдир. Һәгигәтдә О кимдир? Белә чыхмырмы ки, сиз садәчә олараг Мәсиһи Аллаһын Оғлу етмисиниз, о заман ки, О садәчә олараг Мәрјәмин оғлудур.

–Билирсәнми, Әһмәд,–Һәмди сөһбәтә башлады,–бу суала чаваб, бурада олдуғу кими, һәм дә әбәдијјәтдәки Аллаһа әбәди һәјата ачардыр. Биз инсаны Аллаһ етсәјдик, бу "шәрик" оларды. Лакин Библија дејир ки, Аллаһ инсанда кәлди, әксинә јох. Биз һамымыз разылашырыг ки, Мәсиһ инсан кими доғулду. Пејғәмбәрлијә көрә О, Ибраһимин оғлу, Давидин оғлу вә Мәрјәмин оғлудур. Лакин Мәсиһин анадан олмасындан чох әввәлләр пејғәмбәрликдә дејиләрди, Аллаһ хәбәр вериб ки, О бизә Мәсиһин сифәти илә кәләчәкдир.

–Сән доғруданмы демәк истәјирсән ки, апостоллар вә пејғәмбәрләр Мәсиһә гәдәр дејирдиләр ки, Аллаһ Онда өз сиррини ачачагдыр?–тәәччүбләнмиш Әһмәд сорушду.

–Библијанын әсас мөвзусу Мәсиһдир. Она көрә дә тәәччүбләнмәк лазым дејил ки, Аллаһ Мәсиһ барәдә һәгигәтләри пејғәмбәрләрә ачмышдыр,–Һәмди деди.

–Көстәр онлары, чох истәјирәм ки, Мүгәддәс Јазынын о јерләрини көрәм,–Әһмәд тәләб етди.

Һәмди бир дәгигәлијә фикирләшдикдән сонра деди:

–Ерамыздан тәгрибән 700 ил әввәл Аллаһ Михеј пејғәмбәр васитәси илә дејәндә ки, Бејтлеһем адланан

шәһәрдә Мәсиһ доғулачаг, О ону да ачыгланды ки, доғулачаг Кәс доғулмамышдан чох әввәлләр јашамышдыр.

"Вә сән, Бејтлеһем–Јефрафа минләрлә јәһудиләрә кичик идинми? Мәнә сәндән О Кәс доғулачагдыр ки, Һансы ки, Исраилдә Һөкмдар олачагдыр, Һансынын ки, башланғычы әбәди күнләрдәндир". (1)

Инчилдә јазылдығы кими Мәсиһ Бејтлеһемдә доғулмушдур:

"Јусиф дә Давуд сүлаләсиндән вә нәслиндән олдуғуна көрә, һамилә олан нишанлысы Мәрјәм илә бәрабәр орада гејд олунмаг үчүн Галилејадакы Назарет шәһәриндәки Јәһудәјада јерләшән Бејтлеһем адлы Давудун шәһәринә јола дүшдү. Орада олдуглары вахт Мәрјәмин доғмаг вахты кәлди. Илк Оғлуну доғду". (2)

Суал олунур, О Кәс ким иди ки, дүнјаја кәлмәмишдән әввәл өмүр сүрмүшдү? Јерусәлимдәки (Гүдс) јәһудиләрлә сөһбәтдә шүбһәләнәнләрә Онун Өзү демишдир:

"Атаныз Ибраһим мәним күнүмү көрәчәји үчүн шад олду; көрдү вә севинди. Бунун үчүн јәһудиләр Она дедиләр: Сәнин һеч әлли јашын јохдур. Ибраһимими көрдүн? Иса онлара чаваб верди: Доғрусун, доғрусун сизә дејирәм: Ибраһим олмаздан әввәл Мән варам". (3)

Биз билирик ки, Ибраһим бизим ерадан тәгрибән 2.000 ил әввәл јашамышдыр.

–Онда белә чыхыр ки, Мәсиһин Өзү тәсдиг едир ки, доғулдуғундан әввәл јашамышдыр,–дејә Әһмәд чаваб верди.–Бәс пејғәмбәрләр һарада јазмышлар ки, Аллаһ Өзүнү Мәсиһдә әкс етдирәчәкдир.

–Бу, Библијанын бир чох јерләриндә јазылмышдыр,–Һәмди сөзә башлады.–Исһаг пејғәмбәр Исанын, Мәрјәмин оғлунун бөјүдүјү кичик бир өлкәдә О Кәсин кәлмәјини демишдир. О, елә бир әбәди аләм јарадачагдыр ки, онун әсас әламәтләри Аллаһын јаратдығы дүнјаја ујғун кәләчәкдир. О, һәм дә Давидин Оғлу олмагла бу аләми Өзү әбәди идарә едәчәкдир. Пејғәмбәр Ону адландырдыглары мүхтәлиф адлар васитәсилә Мәсиһин ким одуғуну сөјләјир:

"Зира бизә көрпә доғулду, Оғул верилди бизә; онун чијинләриндә һөкмранлыг вар вә она ад верәчәкләр: Ләтиф, Мәсләһәтчи, мәтин Аллаһ, әбәдилијин Атасы, аләмин Кнјазы. Онун һөкмранлығынын артмасы вә Давуд һөкмранлығында вә онун чарлығында сүлһүн һədди јох иди ки, Ону букункү вә әсрләр боју һәгигәтлә мәһкәмәдә тәсдиг етсин вә мөһкәмләндирсин". (4)

Биз билирик ки, Аллаһ һәр кимә һансы ады верирсә, бунунла онун ким олдуғуну тәсвир едир. Онда О кимдир, Әһмәд, һансыныкы Ләтиф, Мәсләһәтчи, мәтин Аллаһ, әбәдилијин Атасы, аләмин Кнјазы адландырырлар?

–Мәнә белә кәлир ки, Мәсиһин сурәтини үмуми әламәтләрини анламаға башлајырам, нечә ки, Онун

барәсиндә һәлә О доғуланадәк пејғәмбәрләр јазмышдылар,–дејә Әһмәд чаваб верди.–Лакин доғруданмы сөһбәт Аллаһын Өзүнүн јаратдығынын дүнјаја гајытмасындан кедир?

–Јәһја ибн Зәкәријјә Мәсиһин мүасири олмушдур,–Һәмди деди.–О, Аллаһ тәрәфиндән көндәрилмишди ки, инсанлары Мәсиһин кәлишинә һазырласын, инсанлар Она инам кәтирсин вә төвбә етсин. Јәһја сорушанда ки, о өзү кимдир вә Аллаһ ону нијә көндәрмишдир онда о, Исһаг пејғәмбәрин 40-чы фәслиндән ситат кәтирәрәк чаваб верди:

"Сәһрадакы гангаралдычы сәс: Аллаһа јолуһазырлајын, Аллаһа јолумузу сәһрада дүз един. Һәр бир дәрә долачаг, һәр бир дағ вә тәпә алчалачаг, әјриләр дүзәләчәк, кәлә-көтүр јоллар һамарланачагдыр. Вә Танрынын шәрәфи кәләчәк вә Аллаһын бүтүн ничат көрпүләри көрүнәчәкдир". (5)

Исајын тәсвир еләдијинә көрә бөјүк чарын кәләчәјиндән хәбәр верилир. Сәһрадан она јени, дүз, һамар јол чәкмәк лазымдыр. Әһмәд, бизә кәлән бу чар кимдир?

–Пејғәмбәрин дедијинә көрә бу бизим Аллаһымыздыр, һөкмдардыр,–Әһмәд фикирләшәрәк деди.

–Һадисәләр даһа да ајдынлашмаға башлајыр,–Һәмди сөһбәтинә давам етди,–әкәр биз Мүгәддәс Јазынын бу јерләрини охумаға давам етсәк орада јазылмышдыр:

"... Зәнкчалма сәси илә учал, Јерусәлим! Учал,

горхма; Јәһуди шәһәрләринә де: будур бизим Аллаһымыз! Будур Улу Танры, өз күчү вә əзәләләри илә Ону һакимијјәтинә кәтирир. Будур Онунла Онун мүкафаты вә Онун гаршысында Онун әвәзи. Чобан кими О, сүрүсүнү отарачагдыр. Гузулары әлинә көтүрәчәк вә гучағына алачаг вә апарыб әмиздирәчәкдир". (6)

Мәсиһ доғрудан да диндарлара Кешиш кими кәлмишдир, бу барәдә онун Өзү демишдир:

"Мән јахшы чобанам; јахшы Чобан гојунлар уғрунда чаныны верәр". (7)

Лакин, Әһмәд, јенә дә О Кәс кимдир ки, пејғәмбәрин дедијинә көрә, Чобан кими кәләчәкдир?–деди.

–Мән е'тираф етмәлијәм ки, О, һаким Аллаһын Өзү барәдә дејир,–пејғәмбәрин сөзләриндән тә'сирләнән Әһмәд чаваб верди.

Һәмди давам етди:

–Әһмәд, нечә ки, сән баша дүшүрсән, Мәсиһ һаггында бүтүн бу пејғәмбәрликләр Исада, Мәрјәмин оғлунда һәјата кечди.

Мәсиһ доғулмамышдан әввәл Чәбрајыл мәлејкә Јәһјанын атасы олачаг Зәкәријјәнин јанына кәлди. Мәлејкә Зәкәријјәјә деди ки, онун оғлу олачагдыр вә бу оғлунун хүсуси вәзифәси барәдә она сөһбәт ачды. Чәбрајыл мәлејкә деди:

"Чүнки о, Рәббин гаршысында бөјүк олачаг, шәраб вә ички ичмәјәчәк вә һәлә анасынын

бәтниндә икән, Мүгәддәс Руһла долачагдыр. Исраил оғулларындан бир чохуну, онларын Аллаһыны Рәббә тәрәф дөндәрәчәк. Аталарын үрәкләрини оғуллара, итаәтсизләри салеһләрин һикмәтинә дөндәрмәк вә Рәббә һазырланмыш бир халгы тәшкил етмәк үзрә Илјасын руһу вә гүдрәтилә Рәббин өнүндә јеријәчәкдир". (8)

–Инчилә көрә Јәһја кимдән өнчә кәлмишдир, бу ким иди, Әһмәд?

–Онларын Һаким Аллаһы,–дејә Әһмәд чаваб верди.

–Јәһја јенилчә доғулан заман,–Һәмди сөзә башлады,–Зәкәријјә өзүнүн јенилчә доғулмуш оғлу барәдә өнчәдән хәбәр верди:

"Вә сән дә, еј көрпә! Һагг–Тәаланын пејғәмбәри адланачагсан! Зира, Онун јолларыны һазырламаг, Онун халгына күнаһларынын бағышланмасындан ибарәт олан хиласы билдирмәк үзрә Рәббин өнүндә јеријәчәксән. Чүнки Аллаһымызын үрәји мәрһәмәтли олдуғуна көрә, гаранлыгда вә өлүм көлкәсиндә отуранлара ишыг вермәкдир". (9)

Она көрә Әһмәд, сән көрүрсән ки, Јәһја ибн Зәкәријјә, Исај пејғәмбәр вә Чәбрајыл мәлаикәнин вә өзүнүн доғма атасы Зәкәријјәнин сөзләринә ујғун олараг, Һагг-Тәаладан әввәл кәләчәкдир. Ондан сонра кәлән Кәс исә Аллаһын Өзүдүр.

–Бәли, мән буну баша дүшүрәм вә күман едирәм ки, бүтүн бунлар Мәсиһин кәлиши илә тәсдиг олунду,–дејә Әһмәд чидди чаваб верди.

–Һәм дә дәгиглији илә–Һәмди деди.–Давудун шәһәри Бејтлеһемдә Бакирә Мәрјәм Мәсиһи доғаркән Ҹәбрајыл мәлаикә чөлдә олан бир нечә чобана деди:

”... Горхмајын! Мән сизә бүтүн халгы чох севиндирәҹәк бир мүждә кәтирмишәм. Чүнки бу күн Давудун шәһәриндә сизә Хиласкар доғулду. О, Рәб Мәсиһдир”. (10)

Мәсиһин Аллаһын өзү олмасы факты Инҹилдә бир даһа тәсдиг олунур, нә вахт ки, мәсәлән, о дејир:

”Мән вә Ата бирик”. (11)

–Мән лап әввәлдән Исаны, Мәрјәмин оғлуну чох севдим вә еһтирам етдим,–Әһмәд деди.–Лакин мән илк дәфә там дәрк едә биләрәм ки, һәгигәтдә Мәсиһ кимдир вә О бу дүнјаја нә үчүн кәлмишдир. Мән сәнә сәмими тәшәккүр едирәм ки, сән бунлары ајдынлашдырмаг үчүн вахтыны мәнә сәрф етдин, Һәмди.

–Әһмәд,–Һәмди ҹидди деди,–Мәсиһә инандығына көрә Аллаһ сәнә бүтүн күнаһларыны бағышламағы вә әбәди һәјат тәклиф едир.

Өлүмә галиб кәлән Мәсиһин Өзү өлүләри дирилдиб деди:

”Зиһр вә һәјат Мәнәм; Мәнә иман едән өлсә дә јашајыр вә ким јашајыб Мәнә Иман едәрсә, әсла өлмәз”. (12)

–Әһмәд, сән Мәсиһә инандығына көрә Аллаһын

тәклиф етдији ә’намы гәбул едирсәнми?

–Бәли, мән һисс едирәм, санки О индинин өзүндә мәним гапымы дөјүр,–көзләриндән јаш ахан Әһмәд деди.–Аллаһын ә’намыны мән нечә гәбул едим?

–Бу чәтин дејилдир,–Һәмди деди.–Өз сөзләринлә Аллаһа дуа ет. Һәр шејдә Она инам кәтир–онсуз да Аллаһ бизим һаггымызда һәр шеји билир. Мәсиһин сәнин әвәзинә кәтирдији гурбан васитәсилә бағышланманы гәбул елә. Дуа ет ки, Аллаһ Өзүнүн Руһу илә сәнин һәјатына кәлсин вә сәнә лазым олан күчү версин ки, сән Мәсиһин давамчысы, онун шакирди оласан. Мәсиһ хатиринә бу дуа илә ибадәт ет. О Өз гурбаны сајәсиндә Аллаһ Ата илә сәнин аранда васитәчи олду. Сән бу тәрзлә Мәсиһи Аллаһдан бәхшиш кими гәбул едәндә сәндә бир мө’чүзә баш верәчәкдир. Библија өјрәдир ки, сән јухарыдан доғулачагсан. Сән Аллаһдан јени һәјат вә Мәсиһ васитәсилә Аллаһла јени шәхси мүнасибәтләр гәбул едәчәксән. Мәсиһи гәбул едәнләр барәсиндә Инчилдә јазылдығы кими Аллаһ сәнин атан, сән исә Онун оғлу олачагсан:

> ”Фәгәт Ону гәбул едәнләрин һамысына,
> Онун исминә иман едәнләрә Аллаһын
> оғуллары олмаг сәлаһијјәтини верди”. (13)

Онлар ибадәти гуртардыгдан сонра бирликдә Аллаһа тәшәккүр етдиләр, Һәмди күлүмсүнәрәк деди:

–Бизим аиләмизә хош кәлмисән! Инди биз Улу Танрынын аиләсиндә Мәсиһ васитәсилә гардашыг.

–Мән сәнә нечә тәшәккүр едим,–там севинч ичәрисиндә олан Әһмәд деди.

–Аллаһа тәшәккүр еләә вә јадда сахла–буну һәр күн ет,–Һәмди чаваб верди.–Сәнин кими Мәсиһин башга давамчылары илә үнсијјәт ахтар. Бах инди сән Һәгигәтән Мәсиһин Өз шакирдләринә өјрәтдији кими ибадәт едә биләрсән:

"Еј көјләрдә олан Атамыз, Исмин мүгәддәс тутулсун, Падшаһлығын кәлсин, Көјдә олдуғу кими, Јердә дә Сәнин ирадән олсун. Күндәлик чөрәјимизи бизә бу күн вер вә бизә борчлу оланлара бағышладығымыз кими, бизим борчларымызы да бизә бағышла. Вә бизи имтаһана чәкмә, фәгәт бизи һијләкәрдән хилас ет; чүнки падшаһлыг, гүдрәт вә иззәт әбәди олараг Сәниндир. Амин". (14)

ӘЛАВӘ
БИБЛИЈАДАН СИТАТЛАР

Аллаһын гузусу

(1) Ром. 6: 23

(2) Јәһја. 1:23

(3) Вәһј. 3:20

Аллаһын гурбаны

(1) 1 Тим. 2:5–6

(2) Ибр. 9:22

(3) Ис. 53:4–7

(4) Пс. 21:15–19(5)
Марк. 10: 45

Күнаһ

(1) Быт. 2:16–17

(2) Ром. 5:12

(3) Быт. 3:15

Ибраһимин оғлу

(1) Быт. 12:1–3

(2) Быт. 17: 19–21

(3) Быт. 28:13–14

(4) Ис. 11: 1–2, 4, 10

Аллаһ бирдир

(1) Јәһја. 1:1–4

(2) Јәһја. 1:14

(3) Лука. 1:35

(4) Јәһја. 6: 33, 35

(5) Јәһја. 6:51

Аллаһ вә инсан

(1) Мих. 5:2

(2) Лука. 2:4–7

(3) Јәһја. 8: 56–58

(4) Ис. 9: 6–7

(5) Ис. 40: 3–5

(6) Ис. 40:9–11

(7) Јәјһа. 10:11

(8) Лука. 1:15–17

(9) Лука. 1: 76–78

(10) Лука. 2: 10–11

(11) Јәһја. 10:30

(12) Јәһја. 11: 25–26

(13) Јәһја. 1: 12

(14) Матта. 6:9–13